

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

10 Quis sit modus elæemosinæ fiendæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

QVAESTIO XXXIII.

De correctione fraternali, in octo articulis distincta.

DEINDE considerandum est de correctione fraternali.

Et circa hoc quaeruntur octo.

Primo, Vtrum fraternalis correctio sit actus charitatis.

Secundo, Vtrum sit sub precepto.

Tertio, Vtrum hoc preceptum extendat se ad omnes, uel solum in prelati.

Quarto, Vtrum subditi teneantur ex hoc precepto prelatos corrigere.

Quinto, Vtrum peccator possit corrigere.

Sexto, Vtrum aliquis debeat corrigi, qui ex correctione fit deterior.

Septimo, Vtrum secreta correctio debeat precedere denuntiationem.

Octauo, Vtrum testium inductio debeat precedere denuntiationem.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum fraternalis correctio sit actus charitatis.

AD PRIMUM sic procedit. Vtrum fraternalis correctio sit actus charitatis. Dicitur in 1. ad Cor. 13. Si peccauerit in te frater tuus, qui frater est arguendus ex zelo iustitiae: sed iustitia est uirtus distincta a charitate. Ergo correctio fraternalis non est actus charitatis, sed iustitiae.

Pret. Correctio fraternalis fit per secreta admonitionem: sed admonitio est consilium quoddam, quod pertinet ad prudentiam. Prudentis. n. est esse bene consilium, ut dicitur in 6. Ethic. ergo fraternalis correctio non est actus charitatis, sed prudentiae.

Pret. Contrarii actus non pertinent ad eadem uirtutem. sed supportare peccantem est actus charitatis, secundum illud ad Galat. 6. Alter alterius onera portate, & sic adimplebitis legem Christi, quae est lex charitatis. ergo uidetur, quod corrigere fratrem peccantem, quod est contrarium supportationi, non sit actus charitatis.

Sed contra. Corripere delinquentem est quaedam elemosyna spiritualis: sed elemosyna est actus charitatis, ut supra dictum est. ergo correctio fraternalis est actus charitatis.

Respon. Dicendum, quod correctio delinquentis est quoddam remedium, quod debet adhiberi contra peccatum alicuius. Peccatum autem alicuius dupliciter considerari potest. Vno quidem modo, in quantum est nocuum ei, qui peccat. Alio modo, in quantum uertigitur in nocuum aliorum, qui ex eius peccato laeduntur, uel scandalizantur: & tunc in quantum est nocuum boni communis, cuius iustitia per peccatum hominis perturbatur. Duplex ergo est correctio delinquentis. Vna quidem, quae adhibet remedium peccato, in quantum est quoddam malum ipsius peccantis: & ista est proprie fraternalis correctio, quae ordinatur ad emendationem delinquentis. Remouere autem malum alicuius, cuius est ratio est, sicut bonum eius procurare: procurare autem fratris bonum pertinet ad charitatem, per quam uolumus, & operamur bonum amico. Vnde

de etiam correctio fraternalis est actus charitatis: quia per eam repellimus malum fratris. scilicet peccatum, cuius remotio magis pertinet ad charitatem, quam est remotio exterioris damni, uel etiam corporalis nocuenti, quanto contrarium bonum uirtutis magis est affine charitati, quam bonum corporis, uel exteriorum rerum. Vnde correctio fraternalis est actus charitatis potius, quam curatio infirmitatis corporalis, uel subuentio, quae excluditur exterior egestas. Alia uero correctio est, quae adhibet remedium peccati delinquentis, scilicet quod est in malum aliorum, & precipue in nocuum boni communi. Et talis correctio est actus iustitiae, cuius est conseruare rectitudinem iustitiae unius ad alterum.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod glossa illa loquitur de secunda correctione, quae est actus iustitiae. Vel si loquatur de prima, tunc iustitia ibi sumitur secundum quod est uniuersalis uirtus, ut infra dicitur, prout etiam omne peccatum est iniquitas, ut dicitur 1. Ioan. 3. quasi contra iustitiam existens.

AD SECUNDUM Dicendum, quod sicut Phil. dicit 1. 6. Ethic. Prudentia facit rectitudinem in his, quae sunt ad finem, de quibus est consilium, & electio. Item cum per prudentiam aliquid recte agimus ad finem alicuius uirtutis moralis, puta temperantiae, uel fortitudinis, actus ille est principaliter illius uirtutis, ad cuius finem ordinatur. Quia ergo admonitio, quae fit in correctione fraternali, ordinatur ad amouendum fratris peccatum, quod pertinet ad charitatem, manifestum est quod talis admonitio principaliter est actus charitatis, quasi imperantis, prudentiae uero secundario, quasi exequentis, & dirigentis actum.

AD TERTIUM Dicendum, quod correctio fraternalis non opponitur supportationi infirmorum, sed magis ex ea consequitur. In tantum enim aliquis supportat peccantem, in quantum contra eum non turbatur, sed beneuolentiam ad eum seruat, & ex hoc contingit, quod fatigat emendare.

ARTICVLVS II.

Vtrum correctio fraternalis sit in precepto.

AD SECUNDUM sic proceditur. Videtur, quod correctio fraternalis non sit in precepto. Nihil enim quod est impossibile, cadit sub precepto, secundum illud 1. Hiero. Maledictus, qui dicit Deum aliquid impossibile praecipisse: sed Eccle. 7. dicitur, Considera opera Dei, quod nemo possit corrigere quem ille despexerit. ergo correctio fraternalis non est in precepto.

Pret. Omnia praeccepta legis diuinae ad praeccepta decalogi reducuntur: sed correctio fraternalis non cadit sub aliquo praecceptorum decalogi. ergo non cadit sub precepto.

Pret. Omisso praeccepto diuini est peccatum mortale, quod in saeculis uiris non inuenitur: sed omisso fraternalis correctionis inuenitur in sanctis, & in spiritualibus uiris. Dicitur enim Aug. 1. de Ciu. Dei, quod non solum inferiores, uerum etiam hi, qui superiorem uitae gradum tenent, ab aliorum reprehensione esse abstinent propter quandam cupiditatis maculam, non propter officia charitatis: ergo correctio fraternalis non est in precepto.

Superius trigesima prima articulum secundum.

In art. 2. in responsione ad tertium nota pro timoratis conscientis, quod quando correctio fraternalis omittitur vel propter defectum spei, quia si non sperat illum se emendaturum, uel propter respectum humanum, quia timet ne illum offendant, uel quia timet ne reputetur presumptuosus, uel propter ignorantiam, quia non credit se in tali casu obligari: & breuiter, ex quacumque causa omittatur, si hoc saluatur in preparatione animi. Quod si crederet probabilitate, quod illum a mortali peccato retraheret, oia postponeret charitati fraternali: non est peccatum mortale. Et ratio est, quia

In expositione Symboli, ad Damascenum, c. 2.

In tali

Li. c. 9. pa. 1. a medio, tom. 5.

q. 58. art. 5.

lib. 6. ex c. 2. 7. & 11. tom. 5.

1. ad Cor. 13. 1. 6. Ethic.

1. Hiero. Eccle. 7.

Aug. 1. de Ciu. Dei.

Aug. 1. de Ciu. Dei.

Aug. 1. de Ciu. Dei.

Aug. 1. de Ciu. Dei.

Aug. 1. de Ciu. Dei.

Aug. 1. de Ciu. Dei.

Aug. 1. de Ciu. Dei.

Aug. 1. de Ciu. Dei.